

Soproni Egyetem által indítandó felelős turizmusfejlesztés mesterképzési szak nyilvántartásba vétele

A MAB Testület 2025/3/V/19. sz. határozata

Iktatószám: MAB/184-2/2025

A Testület nem támogatja a felelős turizmusfejlesztés mesterképzési szak indítását a Soproni Egyetemen.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A szakot felépítő tudományágak, szakterületek, valamint azok ismeretkörei és kreditértékei formai szempontból megfelelnek a képzési és kimeneti követelményekben (KKK) foglaltaknak. A képzési program azonban nem biztosítja a KKK-ban meghatározott valamennyi kompetenciaelem elsajátítását. Ennek oka, hogy a képzési programból hiányzik az élményszegény és a szabadidőipar átfogó bemutatása, illetve ezek integrálása a képzés tartalmába. A zöldipar egyáltalán nem jelenik meg, míg a körforgásos gazdaság csupán korlátozott mértékben kap helyet a tananyagban. Így a képzési tartalom szakmai megfelelése csak részben igazodik a KKK-ban megjelölt képzési célhoz és kompetenciaelemekhez.

A képzési program csak korlátozott módon jeleníti meg a felelősségvállalás fogalmát, annak értelmezése szűkre szabott. Noha az SDG (fenntartható fejlődési célok) és az ESG (környezeti, társadalmi és irányítási szempontok) ismeretterületei megjelennek, a képzés nem lép túl ezek bevezető szintű bemutatásán. A társadalmi és egyéni felelősség más dimenziói (mint az életminőség, a jólét, az élethossz vagy a boldogság), nem kapnak hangsúlyos szerepet. A fenntarthatóság koncepciója jellemzően a turizmusra korlátozódik, és nem terjed ki a fenntartható közösségek és desztinációk összefüggéseire. Az aktív turizmus túlzott hangsúllyal van jelen a képzésben, miközben az élményturizmus nem jelenik meg abban a tantárgyban, amelynek címében ez szerepel: az Aktív- és élményturizmus című tantárgy tényleges szakmai tartalma valójában aktív és ökoturizmus.

A képzési program további problémája, hogy az egyes tantárgyleírások elnevezése, azok tartalma és a hozzájuk rendelt szakirodalom között több esetben nincs koherens kapcsolat. Például a Turisztikai tanácsadás tantárgy elsajátítandó ismeretanyaga projektfejlesztés és projektmenedzsment témákat dolgoz fel. A Turizmusmarketing és kommunikáció című tantárgy csak kiragadott részterületekkel foglalkozik, így nem tekinthető átfogó marketingkursusnak; a címében szereplő „kommunikáció” külön kiemelése indokolatlan, hiszen az a marketing szerves része. Emellett a Turisztikai termékfejlesztés és intézményrendszer című tantárgy tematikájának jelentős része marketingjellegű tartalmakat foglal magában.

A tantárgyak között számos tartalmi ismétlés és átfedés figyelhető meg, amelyek nem az ismeretanyag tudatos egymásra épülését, hanem az ismeretek párhuzamosságát biztosítják. Különösen jelentős az átfedés az Aktív- és élményturizmus (amely tematikájában erősen az ökoturizmusra koncentrál) és az Újturizmus és környezet tárgyak között. Hasonló átfedések tapasztalhatók a Turizmus és társadalmi fejlődés és az Új turizmus és környezet című tárgyak esetében, ahol az ökoturizmus ismétlődő módon jelenik meg. A Fenntartható projektek a hazai- és nemzetközi turizmusban, a Helyi gazdaságfejlesztés, a Turisztikai termékfejlesztés intézményrendszer, valamint a Turizmus marketing és kommunikáció című tárgyak között is tartalmi átfedés áll fenn, utóbbinál például a marketing alapfogalmak nem a marketing tantárgyban, hanem a termékfejlesztésben jelennek meg.

A képzési struktúrában rendelkezésre áll mobilitási ablak.

A megadott szakirodalom releváns, igazodik a képzési programhoz, de nem tartalmazza az elmúlt 5 évben született tudományos munkákat, nemzetközi forrásokat, adatbázisokat, saját jegyzeteket és digitális tananyagokat. A megadott szakirodalmi lista túlnyomórészt magyar nyelvű forrásokra támaszkodik. Bár bizonyos alapművek időtállóságuk révén indokoltan használhatók az ötévesnél régebbi források közül is, a beadványban kevés a naprakész nemzetközi szakirodalom. Tekintettel arra, hogy a vizsgált szakterület gyorsan változó és dinamikus fejlődő, a felhasznált forrásoknak ezt a fejlődést tükrözniük kell.

Az alkalmazott értékelési módszerek megfelelnek a képzési céloknak, ugyanakkor egyes tantárgyak esetében nem biztosított az optimális illeszkedés. Például a Turisztikai tanácsadás tantárgy esetében a tartalom jellege nem teszi lehetővé a hagyományos tételalapú számonkérést. A szóbeli vizsgáztatás beemelése, különösen a mesterséges intelligencia térnyerésének időszakában indokolt, ugyanakkor az esszé alapú számonkérés esetében elengedhetetlen a hallgatói önálló munkavégzés szigorúbb ellenőrzése. A képzésben hangsúlyos szerepet kapnak a projektmunkák és csoportos feladatok, azonban ezek tartalmi kidolgozottsága és értékelési módszertana nem minden esetben egyértelmű. A csoportosan készített beadandók és prezentációk esetében különösen fontos az egyéni teljesítmény pontos nyomon követése és értékelése,

amelyhez szükséges az egyéni hozzájárulás dokumentálására szolgáló eljárások és módszerek előzetes, egyértelmű rögzítése.

A diplomamunka készítésének folyamata intézményi szinten szabályozott.

A szakfelelős teljes munkaidőben foglalkoztatott, tudományos fokozattal rendelkező, az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott AT egyetemi docens. A szakfelelős egyidejűleg egy mesterképzési szakért felel. A szakfelelős több éves oktatói és kutatási tapasztalattal rendelkezik, szakmai kompetenciája, tudományos tevékenysége azonban a társadalomföldrajz területéhez kapcsolódik, a szak képzési programjával összhangban levő, e szakterületen igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel nem rendelkezik, ezáltal a szakfelelőssel szemben támasztott követelményeknek nem felel meg.

A törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelőseinek legalább a fele tudományos fokozattal rendelkezik. A törzsanyag oktatóinak legalább háromnegyede az intézmény saját alkalmazottja. A szakmai ismeretkörök felelősei igazolt szakmai gyakorlattal rendelkeznek. A törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelősei legfeljebb három ismeretkörért felelősek.

A gyakorlati foglalkozások vezetőinek (az intézményen belüli, terep- és külső gyakorlatokat kivéve) legalább a fele teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató. Az intézmény belső szabályozással rendelkezik az oktatói kör szakmai relevanciájának és a képzési célokkal való összhangjának rendszeres felülvizsgálatára.

A tanulmányi tájékoztató (beleértve a kreditrendszert, vizsgarendet stb) elérhető a hallgatók számára. A képzéshez szükséges szakterületi infrastrukturális alapfeltételek rendelkezésre állnak. Az intézményi könyvtári állomány biztosítja a kötelező és ajánlott szakirodalmi jegyzékben szereplő művek elérhetőségét valamennyi hallgató számára. A szakterületi tudományos háttér megfelelő.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfelelése	
A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	nem felel meg
A szakmai tartalmak (tantárgyleírások, megadott szakirodalmak) biztosítják-e a képzési cél, az előírt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	nem felel meg
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfelelése	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezetsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	megfelel
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.	nem felel meg
II. A képzés személyi feltételei	
II. a A szakfelelős megfelelése	nem felel meg
II.2. A szakon oktatók	
a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfelelése	megfelel
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megítélése	megfelel
III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	
Infrastrukturális alapfeltételek valamint a (intézményi és azon kívüli) gyakorlati képzés feltételei	megfelel

Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások	megfelel
---	----------

Budapest, 2025. május 16.

Prof. Dr. Csépe Valéria
a MAB elnöke